

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Az antik filozófia története						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Egyed Péter egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Egyed Péter egyetemi tanár						
2.4 Tanulmányi év	1.	2.5 Félév	1.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	56 fiz./154 konv.				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	x
4.2 Kompetenciabeli	x

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Kötelező részvétel az előadások 70%-án, azaz a szemeszter alatt megtartott 14 előadásból 9 előadáson a részvétel kötelező.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Az egyetemi szabályzat értelmében a szemináriumokon a részvétel kötelező. 2 kötelező szemináriumi dolgozat (vagy strukturált szakmai beszámoló) bemutatása. Bekapcsolódás a megbeszélésekbe.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A filozófia történeti és elméleti alapjainak, az előfeltevéseknek és elveknek a megfelelő azonosítása és alkalmazása.</p> <p>C2. Eszmék megfogalmazása és rendszerezése, tájékozódás általános és ágazati filozófiai problémákban.</p> <p>C3. Megoldások erős és gyenge pontjainak azonosítása (logikai elemzés és értékelés révén), problémákra adott alternatív megoldások vagy alternatív konklúziók megfogalmazása.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>A filozófia történeti és strukturális dimenziójának, alapvető fogalmi és kategoriális készletének, argumentációs és kritikai apparátusának felismerése és alkalmazása</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a társadalomtudományokban, 2. a humán tudományokban, 3. a mindennapi élet egzisztenciális és etikai problémáiban, 4. a kommunikációs helyzetekben és beszédaktusokban.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az antik görög filozófia periodizációjának, struktúrájának, iskoláinak, alkotóinak és irányzatainak a megismerése.</p> <p>Az antik görög filozófiai terminológiájának és érvelési modalitásainak megismerése és referenciáinak, tematikus összefüggéseinek kezelése</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az antik görög filozófia történetének mint minden európai filozófia eredőjének a koncipiálása.</p> <p>Az antik görög filozófia fogalomkészletének és terminológiájának az elsajátítása.</p> <p>Az antik görög gondolkodásmód specificitásának a megismerése, továbbélése a római, illetve a hellenista hagyományban.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A preszókratikus filozófia	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
2. Szókratész helye, szerepe és hatása a filozófia történetében. Történeti források, egzisztenciális perspektívák: halál, szabadság és etikai dimenzió	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
3. Platón filozófiájának általános jellemzése, a platóni filológia kérdései, a szövegkorpusz megalkotásának történeti szakaszai	Előadás	
4. Platón ideatana. Az ideatan három formája	Előadás, vetítés.	
5. Platóni társadalom, állam és jogfilozófia	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak	

	összefoglalása, általános szintézis.	
6. Arisztotelész filozófiájának általános jellemzése, az arisztotelész-filológia kérdései, a szövegtörzshalmaz megalkotásának történeti szakaszai.	Előadás	
7. Arisztotelész szubsztanciátana. Természetfilozófia és a természetfilozófiai hagyomány európai továbbélése	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
8. A kategóriák általános és specifikus elmélete és hatása az európai filozófia evolúciójára	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
9. Platón és Arisztotelész nyelvfilozófiája. A filozófiai szótár általános kérdései	Előadás a <i>Kratülosz</i> szótár-részének szemantikai elemzése alapján	
10. Szofista filozófia	Előadás logikai gyakorlatok (dissoi logoi) begyakorlása alapján	
11. A hellenizmus általános jellemzése	Előadás	
12. A hellenista filozófiai iskolák: epikureizmus, hedonizmus, cinizmus	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
13. Antik görög etikai felfogások	Szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén	
14. Antik görög esztétika	Szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén	
<p>Könyvészet</p> <p>1. Hésziodosz: Istenek születése. Munkák és napok. Magyar Helikon, Budapest, 1988.</p> <p>2.*** Görög gondolkodók (1–5). Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1996.</p> <p>3.A cinikusok. Franklin Társulat, Budapest, 1902.</p> <p>4.Steiger Kornél (szerk.): A szofista filozófia. Szöveggyűjtemény. Atlantisz, Budapest, 1993.</p> <p>5.Xenophón: Emlékeim Szókratészről. Európa, Budapest, 1986.</p> <p>6.Platón: Összes művei. Európa, Budapest, 1984.</p> <p>7.Arisztotelész: <i>Metafizika</i>. Lectum Kiadó, Szeged, 2002.</p> <p>8.Arisztotelész: Politika. Gondolat Kiadó, Budapest, 1984.</p> <p>9.Sztoikus etikai antológia. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983.</p> <p>10. Arisztotelész, Nikomakhoszi etika, Magyar Helikon, Budapest, 1971.</p> <p>11. Arisztotelész, Politika, Gondolat, Budapest, 1984.</p> <p>www.proquest.com; www.ebsco.host</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Általános bevezetés. A filozófiatörténet elméleti kérdései és a filozófia antik fogalma	Szövegértelmezés	1.Hésziodosz: Istenek születése. Munkák és napok. Magyar Helikon, Budapest, 1988, 5-27. o.
2. Az antik filozófia történetének forrásai és periodizációja. A filozófiai kozmogónia előfutárai	Forrásértelmezés, Látásmód- és	2.*** <i>Görög gondolkodók</i> (1–5). Kossuth

	arányproblémák intuíciója	Könyvkiadó, Budapest, 1996, 12-31. o.
3. Az ión természetfilozófia	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	3. *** <i>Görög gondolkodók</i> (1-5), 5-31. o.
4. Parmenidész tankölteménye – valamint Zénón apóriái – és Hérakleitosz töredékei	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	4. *** <i>Görög gondolkodók</i> (1-5), 83-93. o
5. A püthagoreusok és más preszókratikusok (Empedoklész, Anaxagoras, az atomisták)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	5. *** <i>Görög gondolkodók</i> (1-5), 5-74. o.
6. A szofista mozgalom (Prótagorász, Gorgiász stb.)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	6. Steiger Kornél (szerk.): <i>A szofista filozófia.</i> Szöveggyűjtemény. Atlantisz, Budapest, 1993, 37-58. o
7. Platón fiatalkori, aporetikus dialógusai (<i>Lüszisz, A kisebbik Hippiasz, Ión</i> stb.)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	7. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 137-173 o., 267-305. o., 305-335 o.
8. „Szókratikus” platóni dialógusok (<i>Kratüilosz, Gorgiasz, Menón, Szókratész védőbeszéde, Phaidón</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	8. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 399-725. o.
9. A platóni Erősz-fogalom (<i>A lakoma, Phaidrosz</i>)	Önálló vélemények megfogalmazása Vita	9. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 943-1019. o., 711-809 o.
10. Platón ideatana (<i>Parmenidész</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	10. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 809-895. o.
11. Platón „politikai” filozófiája (<i>Állam</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	11. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 5-809. o.
12. Platón kozmológiájának alapelemei (<i>Timaiosz</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	12. Platón: <i>Összes művei.</i> Európa, Budapest, 1984, 307-411. o.
13. Bevezetés Arisztotelész metafizikájának tanulmányozásához	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	13. Arisztotelész: <i>Metafizika.</i> Lectum Kiadó, Szeged, 2002, 17-46. o.
14. Szövegértelmezés: Arisztotelész, <i>Kategóriák</i>	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	14. Arisztotelész, <i>Kategóriák,</i> Kossuth Kiadó, Bp, 1995, 5-79. o.
Könyvészet		
1. David Ross: <i>Plato's Theory of Ideas,</i> Oxford University Press, Oxford, 1989.		
2. Thomas A. Szlezák: <i>Hogyan olvassunk Platónt?,</i> Budapest, Atlantisz, 2000.		

3. A. E. Taylor: *Platón*, Osiris, Budapest, 1999.
 4. Francis E. Peters: *Termeni filozofiei grecești*, Humanitas, București, 1993.
 David Ross: *Arisztotelész*, Osiris, Budapest, 1996.
 5. Kovács Károly, *Hellenizmus, Róma, Zsidóság*, Útitárs, Köln-Bécs, 1979.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a. a társ- és rokon szakmák (pszichológia, szociológia, politológia, történelem) képviselőivel folytatott egyeztető és módszertani diskusziók.
 b. időszakos értékelő foglalkozások a Magyar Filozófiai Társaság keretében a civil társadalom és a kulturális élet képviselőinek a bevonásával.
 c. a filozófia jelenlegi témakezezelési módjainak megjelenítése az írott és elektronikus sajtóban.
 d. részvétel a szakmai vitákban és szakmai fórumokon.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A jelenlét (részvétel minimum 9 előadáson a szemeszter folyamán). Bekapcsolódás a szövegértelmezésbe. A folyamatos és szisztematikus interaktivitás. A történetiségnek mint tárgyspecifikus készségnek a megléte.	A jelenlét követése; a szövegértelmezési kompetenciák értékelése. A szakterminológiai és nyelvi készségek és képességek felmérése. Az interaktivitás folyamatossága és naprakészsége.	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	Részvétel a szövegolvasatban, -értésben és értékelésben. Szemináriumi dolgozat elkészítése. Folyamatos és szisztematikus részvétel a szemináriumi dialógusban és vitában.	A szemináriumi dolgozatok és az olvasottság folyamatos értékelése. A szövegismereti és értelmezési kompetenciák értékelése. A dialógusban és vitában való részvétel értékelése.	A szemináriumi értékelésbe beleszámít a jelenlét (látható, igazolható) a különböző szakfilozófiai és a filozófiai jellegű kulturális rendezvényeken (10 %), szemináriumi dolgozatok és részvétel 20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Jelenlét: Az előadások 70 %-án, illetve a szemináriumi tevékenységek 100 %-án a részvétel kötelező.
Vizsgafeltételek: A látogatási, dolgozatkészítési illetve szövegértelmező és részvételi tevékenység.
Pótlási lehetőségek: Szemináriumi többlet-tevékenység vállalása, a szakhoz tartozó rendezvények (workshopok, konferenciák, egyéb foglalkozások) szervezése és részvétel.
Plagizálás, vizsgán való csalás következményei: kizárás vizsgáról, az egyetemi szabályzat rendelkezései szerint.
Óvások megoldása: Szakgrémiumok állásfoglalása a jegyzőkönyvezett tényállás alapján.

Kitöltés dátuma
2012. október 23.

Előadás felelőse
Egyed Péter

Szeminárium felelőse
Egyed Péter

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2012. november 26.

Intézetigazgató
Demeter Márton Attila